

POMEN MEDNARODNEGA OBRTNEGA SEJMA ZA TURIZEM V CELJU

Avtorji:

Helena Čater

Maja Sevčnikar

Žan Zidanšek

OSNOVNA ŠOLA HUDINJA

Mentor: Sandi Šarman, prof. zgod. in geogr.

Celje, marec 2011

OSNOVNA ŠOLA HUDINJA

POMEN MEDNARODNEGA OBRTNEGA SEJMA ZA TURIZEM V CELJU

raziskovalna naloga

avtorji:

Helena Čater, 8.a

Maja Sevčnikar, 8.a

Žan Zidanšek, 8.a

Mentor:

Sandi Šarman, prof. zgod. in geogr.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2011

KAZALO

		Stran:
	POVZETEK	4
1.	UVOD	5
1.1.	NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE	5
1.2.	METODE DELA	5
1.3.	HIPOTEZE	6
2.	TEORETIČNI DEL	7
2.1.	OPREDELITEV OBRAVNAVANIH POJMOV	7
2.2.	ZGODOVINSKI PREGLED SEJMOV V CELJU	8
2.3.	MEDNARODNI OBRTNI SEJEM V CELJU	9
3.	OSREDNJI DEL RAZISKOVALNE NALOGE	10
3.1.	ŠTEVILO OBISKOVALCEV MOS-A	11
3.2.	VPLIV MOS-A NA ZASEDENOST HOTELOV V CELJU	16
3.3.	TURISTIČNA PONUDBA CELJA V ČASU MOS-A	18
4.	ZAKLJUČEK	23
5.	SEZNAM TABEL, GRAFIKONOV, KART IN FOTOGRAFIJ	24
6.	VIRI IN LITERATURA	25
	PRILOGE	26

POVZETEK

Mednarodni obrtni sejem (MOS) v Celju je danes največja sejemska prireditev v Sloveniji in ena največjih v Evropi. Kljub zmanjševanju števila obiskovalcev v zadnjih letih ga še vedno v drugem tednu meseca septembra obišče okoli 150 000 obiskovalcev, na njem pa razstavlja več kot 1000 razstavljalcev iz Slovenije in sveta.

V raziskovalni nalogi smo želeli ugotoviti, kakšen potencial ima MOS za razvijanje turizma v Celju. S pomočjo ankete med obiskovalci sejma in intervjujev med hotelirji in turističnimi delavci smo ugotovili, da sejmsko prireditev najbolje izkoristijo hotelirji. Celjski hoteli so v času sejma namreč v celoti zasedeni predvsem s poslovnimi gosti. Od množice obiskovalcev imajo nemajhno korist tudi gostinci, ki v okolici sejma obiskovalcem postrežejo s hrano in pijačo.

Še najmanj zna množico turistov, ki pride v knežje mesto izkoristiti mesto samo. Na sejmu ni najti niti prospektov, ki bi obiskovalce vodili na Stari celjski grad, Šmartinsko jezero ali staro mestno jedro. Zavod Celeia Celje, ki v mestu skrbi za promocijo turizma, v času sejma ne prireja nobenih prireditev ali vodenja obiskovalcev po mestu. Obiskovalci so tako prepuščeni sami sebi in velika večina med njimi zato v Celju ostane le nekaj ur, si ogleda sejem, kupi kakšno malenkost in odide domov. Pa bi lahko bilo drugače.

1. UVOD

1.1. NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE

Mednarodni obrtni sejem (MOS) v Celju je ena največjih sejmskih prireditev v Sloveniji, ki vsako leto v začetku septembra v mesto ob Savinji privablja množice obiskovalcev. Namen naše raziskovalne naloge je bil proučiti, kako mesto Celje izkoristi turistični potencial tako velikega dogodka. Želeli smo raziskati, koliko obiskovalcev pride vsako leto septembra v času sejma v Celje, od kod prihajajo, kako dolgo tu ostanejo in kaj si poleg sejma še ogledajo. Zanimalo nas je tudi, kakšna je zasedenost celjskih hotelov v času sejma in kako turistični delavci v Celju izkoristijo to priložnost za povečanje obiska drugih znamenitosti v mestu.

1.2. METODE DELA

Pri izdelavi raziskovalne naloge smo uporabili naslednje metode dela :

- Delo z literaturo
- Analiza statističnih podatkov
- Anketa
- Intervju

Delo z literaturo

Delo z literaturo je ena od osnovnih raziskovalnih metod. Na začetku raziskovanja smo obiskali Osrednjo knjižnico Celje, kjer smo poiskali tri raziskovalne naloge, ki so bile v preteklosti napisane na temo sejmskega turizma. Prva ima naslov Sejmski turizem v Celju in so jo leta 1996 napisali učenci IV. OŠ Celje, druga Od obrtnega k poslovnemu sejmu in so jo leta 2001 napisali učenci OŠ Frana Roša Celje, tretjo pa so učenci OŠ Frana Roša napisali leta 1993 in ima naslov Sejmi, turizem da ali ne?

Vse tri raziskovalne naloge smo pregledali in v njih našli nekaj informacij, ki smo jih uporabili pri izdelavi naloge.

V knjižnici smo si izposodili tudi nekatera dela, ki so nam pomagala pri raziskovanju zgodovine sejmov v Celju ter pri definiciji nekaterih pojmov, ki smo jih uporabili v nalogi.

Analiza statističnih podatkov

Nekatere podatke o številu obiskovalcev MOS-a smo dobili pri podjetju Celjski sejmi, ki je organizator sejmov v Celju, nekaj pomembnih podatkov pa so nam posredovali iz Statističnega urada Republike Slovenije. Vse podatke smo uredili v tabele in z njihovo pomočjo izdelali grafikone.

Anketa

V času letošnjega MOS-a smo v soboto, 11. septembra 2010 izvedli anketo med obiskovalci sejma. Anketiranje je potekalo pred vhodom v sejmišče, pri delu pa so nam pomagali nekateri učenci 7. razredov, ki obiskujejo izbirni predmet Turistična vzgoja. Skupaj smo anketirali 213 obiskovalcev, njihovi odgovori pa so nam bili v veliko pomoč pri delu.

Intervju

Intervju smo izvedli med receptorji treh hotelov v Celju (Hotel Evropa, Hotel Štorman in Hotel Faraon) ter na Turistično informacijskem centru Celje (TIC). S pomočjo intervjuja smo izvedeli, kakšna je zasedenost celjskih hotelov v času sejma in kakšni gostje prihajajo v Celje v času sejma. V TIC- u pa smo izvedeli, kakšne so njegove aktivnosti v času sejma.

1.3. HIPOTEZE

Pred začetkom raziskovalnega dela smo si postavili naslednje hipoteze:

- 1.) MOS vsako leto obišče manj obiskovalcev.
- 2.) Vsaj polovica obiskovalcev sejma je iz Celja in sosednjih občin.
- 3.) Celjski hoteli so v času sejma polno zasedeni.
- 4.) Večina obiskovalcev sejma si drugih znamenitosti Celja ne ogleda.

Hipoteze smo postavili na osnovi lastnega razmišljanja in opazovanja, z raziskovalnim delom pa smo želeli naše hipoteze potrditi ali zavreči.

Po pripovedovanju naših staršev je bilo pred desetletjem na MOS-u precej več obiskovalcev, kot jih je danes in s podatki smo želeli preveriti ali to drži. Predvidevali smo, da največ obiskovalcev pride iz okoliških krajev (Vojnik, Štore, Laško itd). Zaradi velikega števila razstavljalcev smo predvidevali, da prenočijo v celjskih hotelih, ki so zato v tem času polno zasedeni. Predvidevali smo, da večina obiskovalcev v Celje pride le zaradi sejma in si ostalih znamenitosti v Celju in njegovi okolici niti ne ogleda.

2. TEORETIČNI DEL

2.1. OPREDELITEV OBRAVNAVANIH POJMOV

S pomočjo različnih leksikonov in enciklopedij smo skušali opredeliti tiste pojme, ki se v naši raziskovalni nalogi največkrat pojavljajo. Takšni pojmi so sejem, turizem in sejemski turizem.

V leksikonu Cankarjeve založbe je beseda **sejem** opredeljena kot »tržna ustanova, pri kateri se na določenih krajih in ob določenih časih srečujejo kupci in prodajalci, da bi blago kupili ali ga prodali« (Leksikon Cankarjeve založbe, 1984).

Podobno je na spletni wikipediji **sejem** opredeljen kot »ponavljajoča se, časovno omejena gospodarska prireditve, kjer se razstavlja ali prodaja blago ali usluge« (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Sejem> - citirano 22.10.2010).

V Enciklopediji Slovenije je pojem **sejem** definiran kot »občasna ali stalna prireditve, na kateri se prodaja in kupuje razstavljeno blago« (Enciklopedija Slovenije 1997).

Pojem **turizem** je v različni literaturi opredeljen različno, še najbolj preprosta pa se nam je zdela definicija v Slovarju slovenskega knjižnega jezika, kjer je turizem opredeljen kot »pojav, da kdo potuje, začasno spremeni kraj bivanja zaradi oddiha, razvedrila« (<http://bos.zrc-sazu.si> - citirano 22.10.2010).

Nekoliko bolj obširno pa lahko **turizem** pomeni »pojem, pod katerim običajno razumemo potovanje zaradi razvedrila, oddiha ter njegove spremljajoče dejavnosti. Turizem je splet pojavov in odnosov, povezanih z aktivnostjo oseb, ki potujejo in bivajo v krajih zunaj svojega stalnega bivališča, neprekinjeno do največ enega leta, zaradi preživljanja prostega časa, zabave in poslovnih zadev« (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Turizem> – citirano 22.10.2010).

Na mednarodnem srečanju v Ottawi leta 1991 pa so strokovnjaki podali definicijo **turizma**, ki pravi, da je »turizem splet odnosov in pojavov, povezanih z aktivnostjo oseb, ki potujejo in bivajo v kraju izven stalnega bivališča neprekinjeno do največ enega leta zaradi preživljanja prostega časa, poslovnih ali drugih razlogov« (Zorko, 1999).

Sejemski turizem je ena izmed vrst turizma in temelji na potovanjih, katerih »motiv je obisk sejmov, velesejmov ter svetovnih, območnih in drugih razstav« (Gavrič, 2006).

Matjaž Jeršič v svoji knjigi med drugim pravi, da »oblike turizma ločimo po prevladujočem motivu turističnega potovanja. Tako med številnimi oblikami turizma govorimo o **sejemskem turizmu**, kadar je prevladujoči motiv obisk sejemske prireditve« (Jeršič, 1990).

2.2. ZGODOVINSKI PREGLED SEJMOV V CELJU

Z zgodovino sejmov v Celju se je sistematično ukvarjala zgodovinarica Hedvika Zdovc. Svoje ugotovitve je objavila v knjigi Sejmi na Celjskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja, ki je izšla leta 2006. Kratek povzetek sejemskega dogajanja v Celju smo tako povzeli iz njene knjige, v pomoč pa nam je bilo tudi zaključno poročilo MOS-a 2009, kjer je prav tako na kratko opisana zgodovina sejemskega dogajanja v Celju.

Že leta 1863 je bila po poročilu v mariborskem nemškem listu Correspondent für Untersteiermark v Celju oktobra prva moderna sejemska prireditelja. Takrat je celjska občina organizirala prvo celjsko »kmetijsko razstavo«, na kateri so poleg najrazličnejših kmetijskih pridelkov svoje izdelke razstavili tudi obrtniki iz Celja in okolice. Razstava je imela bolj ali manj lokalni pomen, vendar je bila za nadaljnji razvoj obrti in kmetijstva vseeno izredno pomembna (Zdovc, 2006).

Leta 1922 je bila organizirana prva samo obrtna razstava v organizaciji Občeslovenskega obrtnega društva. Udeležilo se je kar 167 razstavljalcev iz cele Slovenije in drugih jugoslovanskih dežel. Leta 1967 je slovensko obrtništvo sprejelo odločitev o prirejanju vsakoletnih sejmov obrti. Najprimernejše mesto se jim je zdelo Celje (Zdovc, 2006).

Po drugi svetovni vojni so celjski obrtniki pripravili prvo razstavo leta 1947 v prostorih sedanje Gimnazije Celje Center (Zaključno poročilo MOS-a, 2009).

Osem sejmskih prireditev (od leta 1968 do 1975, z izjemo leta 1970, ko je bil sejem na današnji I. osnovni šoli), se je zvrstilo v Celju na stadionu in v dvorani atletskega društva (AD) Kladivar (Zdovc, 2006).

Prvo veliko prelomnico v zgodovini Celjskega sejma pomeni otvoritev prireditvene dvorane 20. julija 1976 in pred tem maja istega leta ustanovitev zavoda SRC Golovec. Prireditelja se je s tem preselila v stalne pokrite prostore in na zadovoljive površine zunanjih prostorov. Novi prostori so omogočili sodobnejši in bolj organiziran način razstavljanja (Zdovc, 2006).

V septembru 1988 se je sejemska prireditelja pojavila prvič z novim imenom in logotipom MOS. Prvič se je zgodilo, da je sejem odprl sam predsednik vlade tedanje Jugoslavije, leta 1991 pa takratni predsednik Predsedstva Slovenije Milan Kučan (Zaključno poročilo MOS-a, 2009).

Leta 1995 sejmišče pridobi novo moderno zasnovano upravno zgradbo Celjanko s sodobno opremljenimi prireditvenimi dvoranami, leta 1996 pa se družba Celjski sejem d.o.o. preoblikuje v Celjski sejem d.d. (Zdovc, 2006).

2.3. MEDNARODNI OBRTNI SEJEM V CELJU

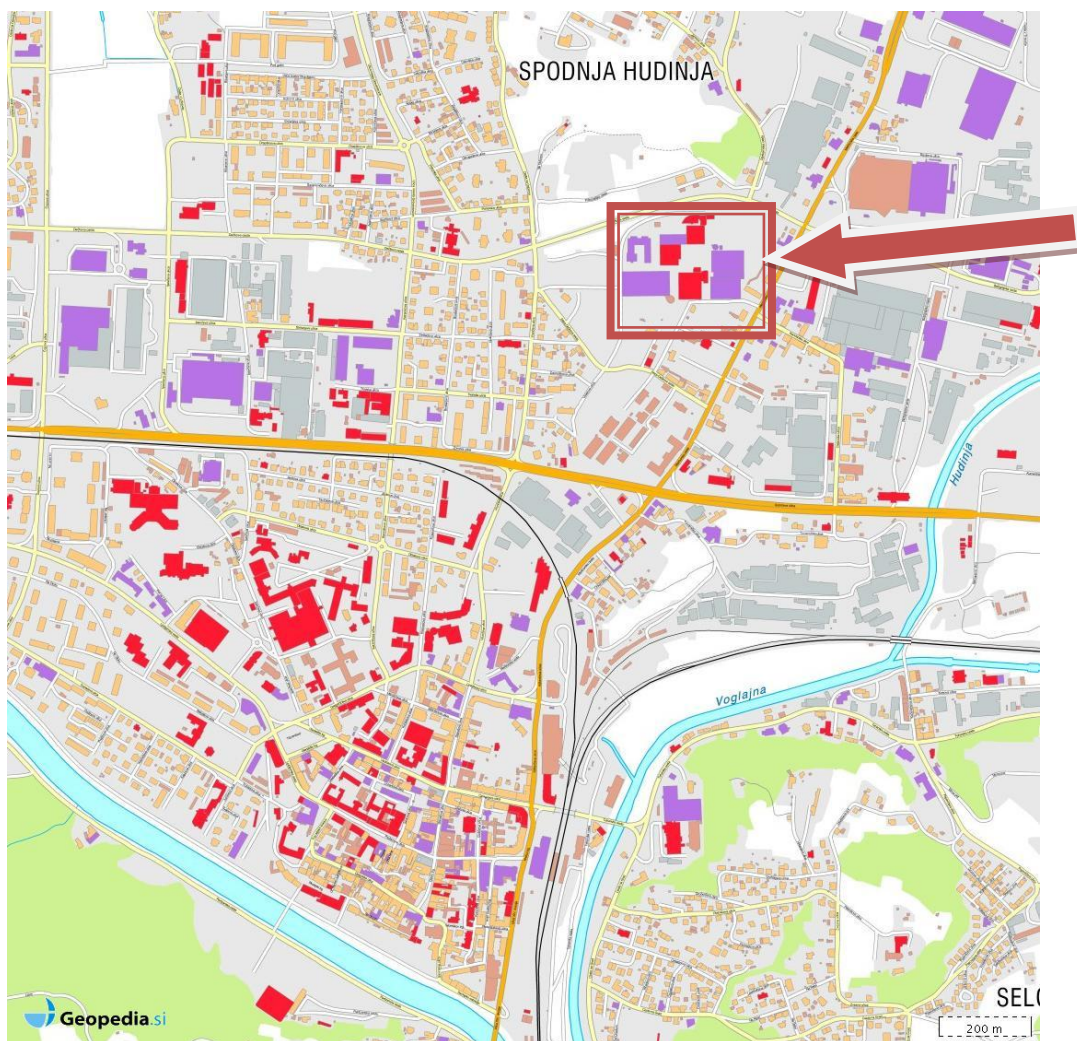
Celjski sejem d.d. je največja sejemska hiša v Sloveniji, ki ima bogate izkušnje pri organizaciji sejmov in prireditev. Letno pripravlja med 10 in 15 specializiranih sejmov in več deset drugih prireditev, ki jih obišče letno več kot 350.000 obiskovalcev.

Celjski sejem d.d. danes razpolaga s 60.000 m² razstavnih površin, od tega je 22.000 m² sodobno opremljenih pokritih razstavnih površin, na katerih se letno predstavlja več kot 2700 razstavljalcev.

Med sejmi je največji vsakoletni Mednarodni obrtni sejem (MOS), ki je z leti prerasel v poslovni veledogodek, ki ne pokriva več samo obrti in podjetništva, ampak celotno gospodarstvo.

Za vsak sejem je pomembna tudi njegova lokacija. Celje je prometno dobro povezano s celotno Slovenijo in tudi s sosednjimi državami. Celjsko sejmišče se nahaja na območju športne dvorane Golovec, kjer v času sejma poleg obstoječih dvoran postavijo še veliko montažnih razstavnih prostorov. Lokacija je prometno zelo lahko dostopna, saj večina obiskovalcev na sejmišče pride iz avtoceste Maribor- Ljubljana.

Karta 1: Lokacija Celjskega sejmišča

Vir karte: <http://www.geopedia.si/> - uporabljeno 25.10.2010

3. OSREDNJI DEL RAZISKOVALNE NALOGE

Ker smo se želeli o pomenu Mednarodnega obrtnega sejma za turizem v Celju prepričati na lastne oči, smo v soboto, 11. septembra 2010 izvedli anketo med obiskovalci sejma. Pri izvedbi ankete so nam pomagali učenci izbirnega predmeta Turistična vzgoja. Med deveto in dvanajsto uro smo anketirali 213 obiskovalcev sejma in jim zastavili štiri vprašanja:

1. Iz katere občine prihajate?
2. Koliko časa boste ostali v Celju?
3. Ali si boste v Celju ogledali še kaj poleg MOS –a? Kaj?
4. Ali bi si ogledali npr. Stari celjski grad, središče mesta, Šmartinsko jezero, če bi bili ogledi organizirani?

S temi vprašanji smo želeli najprej ugotoviti, od kod prihajajo obiskovalci MOS-a, kako dolgo bodo v Celju ostali in ali bodo izkoristili obisk Celja tudi za ogled turističnih znamenitosti mesta.

Fotografija 1: Anketiranje obiskovalca MOS-a

Večina obiskovalcev je na naša vprašanja prijazno odgovorila, nekaterim pa se je preveč mudilo na samo razstavišče. Ob koncu anketiranja smo bili zadovoljni, da smo anketirali več kot 200 obiskovalcev in dobili potrebne podatke, hkrati pa tudi precej utrujeni. Ugotovili smo, da anketiranje le ni tako enostavna naloga, kot smo sprva pričakovali. Kljub temu pa je bila za vse nas to zanimiva izkušnja.

3.1. ŠTEVILO OBISKOVALCEV MOS-A

Po podatkih družbe Celjski sejem si je letošnji MOS ogledalo 149 523 obiskovalcev (vir: <http://www.ce-sejem.si/> - citirano 24.10. 2010). Pri podjetju Celjski sejem, d.d. so nam lahko posredovali le podatke za obdobje po letu 1999, za prejšnja leta pa smo podatke zbrali iz drugih virov, predvsem iz raziskovalne naloge Sejmi, turizem da ali ne? Zbrani podatki so prikazani v spodnji tabeli.

Tabela 1: Število obiskovalcev MOS-a med letoma 1979 in 2010

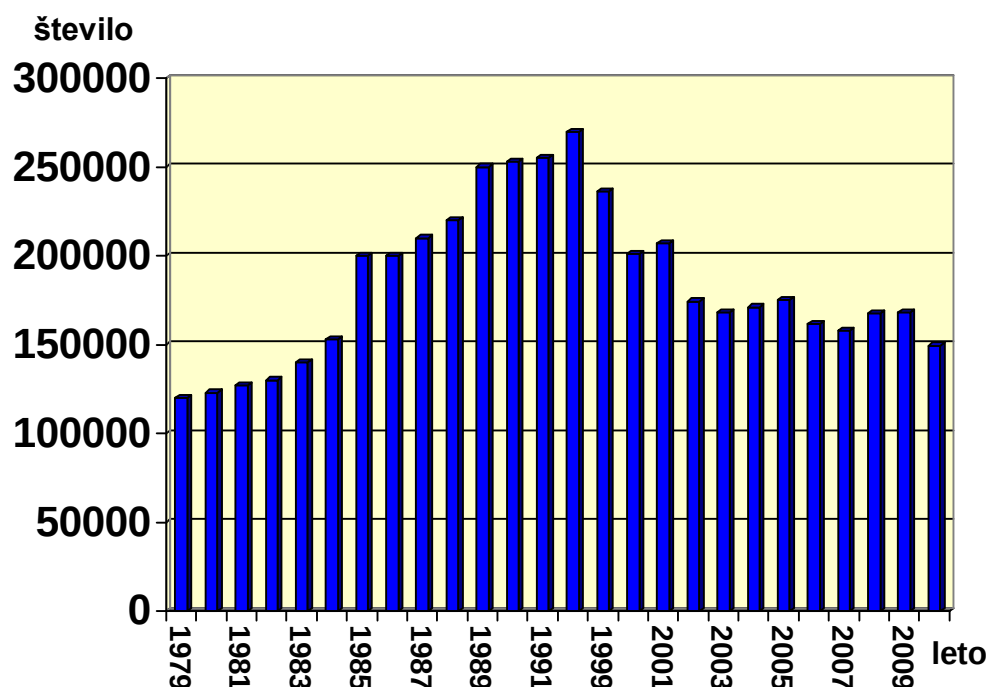
leto	Število obiskovalcev
1979	120 000
1980	123 000
1981	127 000
1982	130 000
1983	140 000
1984	153 000
1985	200 000
1986	200 000
1987	210 000
1988	220 000
1989	250 000
1990	253 000
1991	255 000
1992	270 000
1999	236 000
2000	201 000
2001	207 000
2002	174 336
2003	168 014
2004	171 040
2005	175 035
2006	161 800
2007	158 000
2008	167 757
2009	168 036
2010	149 523

Vir podatkov:

Bramše Tomaž in drugi : Sejmi, turizem da ali ne? Celje, 1993 (za obdobje 1979- 1992)
 Celjski sejem, d.d. – podatki posredovani novembra 2010 po elektronski pošti (za obdobje po letu 1999)

Podatkov za obdobje od 1992 do 1999 žal nismo nismo uspeli pridobiti.

Grafikon 1: Število obiskovalcev MOS-a med letoma 1979 in 2010

Iz grafikona lahko vidimo, da je število obiskovalcev sejma do leta 1992 vse skozi naraščalo in tega leta je MOS obiskalo 270 000 obiskovalcev.

Podatkov o številu obiskovalcev med letoma 1992 in 1999 nam žal kljub trudu ni uspelo pridobiti.

Po letu 1999 pa je število obiskovalcev začelo upadati. Največji padec števila obiskovalcev je bil med letoma 2001 in 2002, po tem letu pa je število obiskovalcev sejma približno enako in sicer med 160 in 170 tisoč. Prav letošnji sejem je imel najmanj obiskovalcev, saj je številka prvič padla pod 150 000. Na osnovi teh števil lahko potrdimo našo prvo hipotezo, saj smo že sami pričakovali, da število obiskovalcev sejma upada.

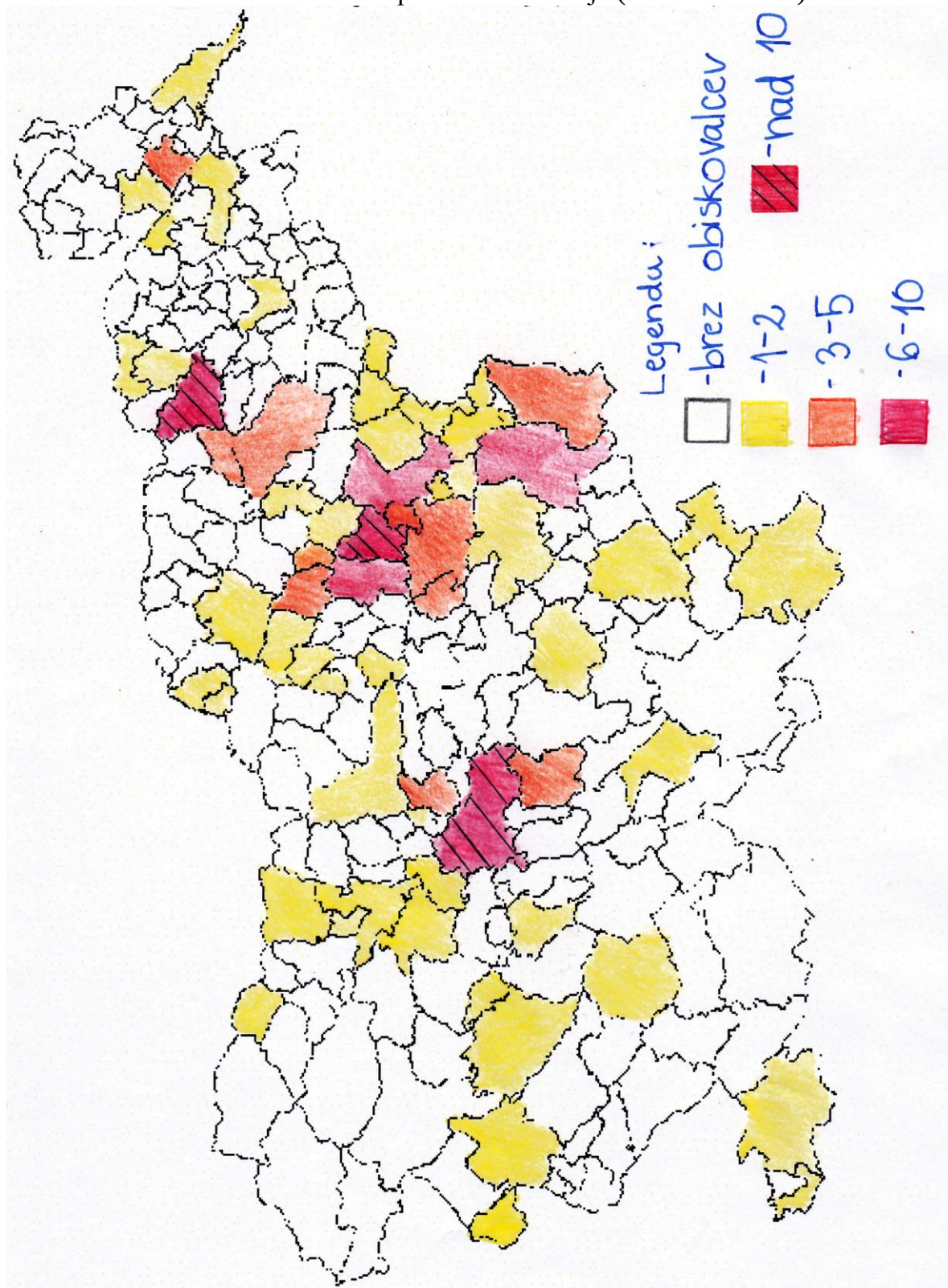
Med razlogi za upadanje števila obiskovalcev je po mnenju organizatorja najpomembnejši ta, da se je sejem načrtno usmeril od množičnega k bolj poslovnemu, v letošnjem letu pa je svoje dodala tudi gospodarska kriza. Po našem mnenju pa je eden od razlogov tudi ta, da danes ljudje številne izdelke, ki jih ponuja sejem lahko kupijo ali vidijo v velikih nakupovalnih centrih.

Fotografija 2: Vhod na sejmišče MOS-a v času anketiranja

Poleg števila obiskovalcev nas je zanimalo tudi, od kod ti obiskovalci prihajajo v Celje. Na osnovi ankete smo nekoliko presenečeno ugotovili, da obiskovalci MOS-a prihajajo praktično iz celotne Slovenije. Od 213 anketiranih obiskovalcev jih je le 29 prišlo iz občine Celje in manj kot 25 iz sosednjih občin. Od kod so prišli ostali, smo prikazali na kartogramu.

Karta 2: Obiskovalci MOS-a 2010 po občinah bivanja (rezultati ankete)

Iz kartograma lahko vidimo, da so anketirani obiskovalci prišli iz 73 občin. Največ obiskovalcev je seveda iz tistih občin, ki imajo več prebivalcev (Maribor, Ljubljana). Ugotovimo tudi, da je več obiskovalcev iz območja Štajerske, kar smo tudi pričakovali. V vsakem primeru pa nas je presenetilo majhno število obiskovalcev iz tistih občin, ki so najbližje Celju (Vojnik, Štore, Laško). Tako je bilo iz občine Celje med anketiranci 29 obiskovalcev, iz občine Laško 4, občine Štore 3, občine Šentjur pri Celju 7, občine Žalec 6, občine Dobrna 3 in občine Vojnik 1 obiskovalec. Skupaj torej iz Celja in sosednjih občin 53 obiskovalcev ali 24,8%. Na osnovi tega lahko ovržemo našo drugo hipotezo, saj smo predvidevali, da bo iz teh občin prišla vsaj polovica obiskovalcev sejma..

Kot zanimivost lahko omenimo, da je eden od anketirancev prišel iz Nemčije. Prav v času anketiranja je pred sejmiščem parkiral avtobus, poln poslovnežev iz Srbije.

Fotografija 3: Avtobus iz Srbije pred sejmiščem

3.2. VPLIV MOS-A NA ZASEDENOST HOTELOV V CELJU

Ena od najbolj očitnih posledic sejemskega turizma je zasedenost hotelov v Celju. Da bi ugotovili, kako so celjski hoteli zasedeni v času MOS-a smo izvedli kratek intervju pri receptorjih treh hotelov v Celju: Hotel Štorman, Hotel Evropa in Hotel Faraon. Receptorje smo vprašali, kakšna je zasedenost njihovih hotelov v času MOS-a v primerjavi z ostalim delom leta. Odgovor pri vseh je bil zelo podoben. Obdobje v času sejma je skoraj edini čas v letu, ko so njihovi hoteli polno zasedeni. Večina gostov hotelov je poslovnežev, ki ostanejo v hotelu več dni, nekateri celo ves čas trajanja MOS-a.

V zvezi s hotelsko ponudbo v času MOS-a lahko omenimo dve zanimivosti. V hotelu Celjska koča so v času sejma obiskovalcem ponujali t.i. sejmsko ponudbo, ki je bila v prvi vrsti namenjena poslovnim gostom in je vključevala možnost organizacije poslovnih dogodkov in wellnesa (<http://www.celjska-koca.si/paketi/sejemska-ponudba/> - citirano 15.9.2010). V tem hotelu tudi sicer veliko pozornost namenjajo poslovnemu turizmu, ki vključuje organizacijo seminarjev, izobraževanj ipd.

Da pa čas sejma ne izkoristijo le celjski hoteli, kaže tudi primer iz Zdravilišča Laško, ki je prav tako v mesecu septembru gostom ponujal poseben program pod nazivom »sejemski turizem« (<http://www.stik-lasko.si> – citirano 15.9.2010).

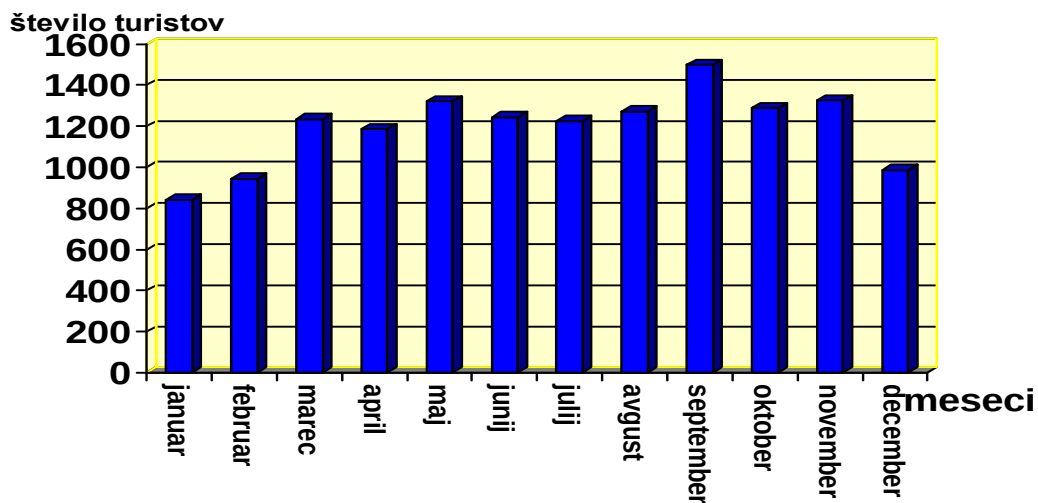
Žal nam v hotelih niso želeli posredovati natančnih števil o številu njihovih gostov po posameznih mesecih. To težavo smo rešili tako, da smo te podatke poiskali na spletni strani Statističnega urada RS. Tam smo našli podatke o zasedenosti vseh hotelov v Celju po mesecih za obdobje med letoma 2004 in 2009. Podatki so prikazani v spodnji tabeli in v spodnjem grafikonu.

Tabela 2: Število turistov v hotelih v Celju med letoma 2004 in 2009 po mesecih

Leta / meseci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Skupaj	Povprečje 2004-2009
januar	865	760	690	954	920	867	5047	841
februar	863	857	956	997	1077	912	5680	946
marec	1163	1350	1249	1206	1398	1047	7413	1235
april	1151	1236	1488	1008	1463	770	7116	1186
maj	1619	1305	1383	1162	1418	1034	7921	1320
junij	1123	1284	1147	1406	1376	1010	7346	1244
julij	1472	1270	1200	1290	1187	935	7354	1225
avgust	1360	1256	1600	1259	1231	937	7643	1273
september	1639	1501	1588	1521	1288	1455	8992	1498
oktober	1509	1522	1015	1393	1160	1133	7732	1288
november	1270	1308	1385	1367	1328	1299	7957	1326
december	960	907	980	1127	944	1000	5918	986

Vir podatkov : Statistični urad Republike Slovenije (SURS)

Grafikon 2: Povprečno število turistov v hotelih v Celju za obdobje 2004-2009 po mesecih

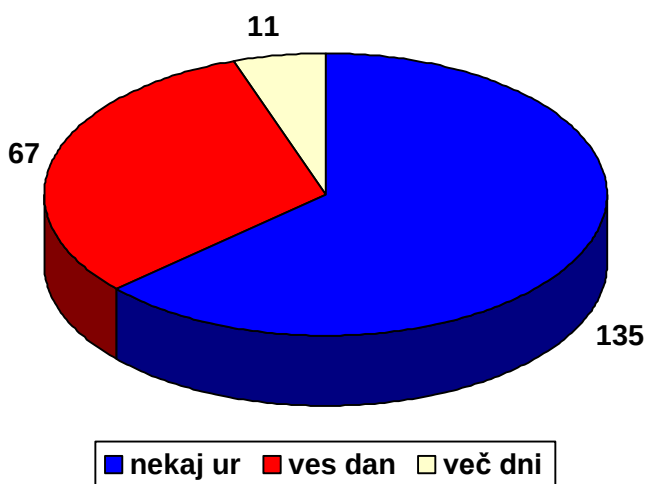
Iz grafikona lahko vidimo, da so celjski hoteli najbolj zasedeni meseca septembra, torej ravno v času MOS-a. Na osnovi tega podatka in tudi opravljenega razgovora z receptorji hotelov lahko potrdimo našo tretjo hipotezo, da so celjski hoteli v času MOS-a polno zasedeni.

3.3. TURISTIČNA PONUDBA CELJA V ČASU MOS-A

Bistveno vprašanje, ki smo si ga zastavili ob začetku raziskovalnega dela je bilo: »Kako mesto Celje izkoristi množico obiskovalcev MOS-a za promocijo turističnih znamenitosti v mestu in okolici?«

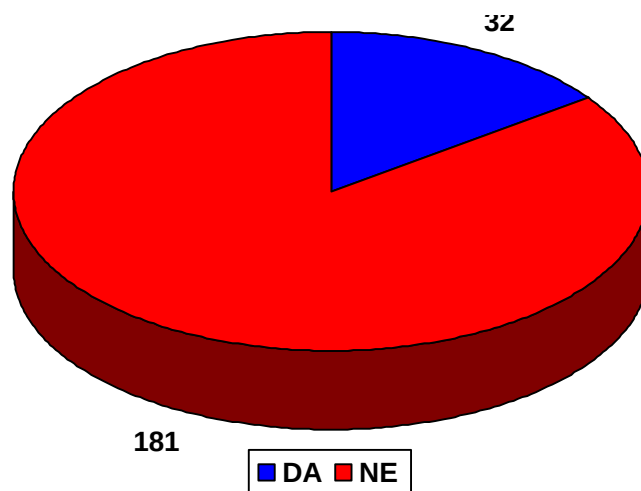
V anketi, ki smo jo izvedli med obiskovalci MOS-a smo obiskovalce najprej vprašali, koliko časa bodo ostali v Celju. Od 213 anketiranih jih je kar 135 odgovorilo, da bodo ostali le nekaj ur, torej le toliko časa, da si ogledajo sejem. 67 obiskovalcev bo v Celju ostalo ves dan, 11 pa več dni.

Grafikon 3: Koliko dni boste ostali v Celju?

Obiskovalce smo prav tako vprašali, ali si bodo poleg sejma ogledali še kaj drugega. 181 anketiranih je odgovorilo, da si bodo ogledali le sejem, nato pa se vrnejo domov. Le 32 vprašanih si je nameravalo ogledati poleg sejma tudi kaj drugega. Med temi je večina odšla v bližnje trgovine in restavracije, le nekateri posamezniki pa so nameravali obiskati mestno središče ali Stari celjski grad. Ti odgovori so v celoti potrdili našo četrto hipotezo, da si obiskovalci sejma turističnih znamenitosti Celja ne ogledajo.

Grafikon 4: Ali si boste v Celju ogledali še kaj poleg MOS-a ?

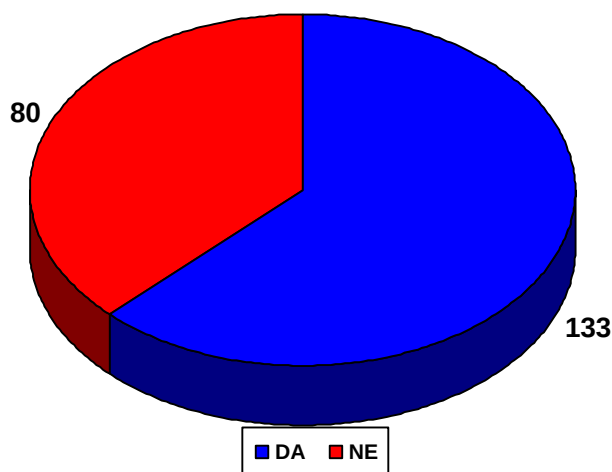
V času izvajanja ankete smo na območju, kjer je potekal sejem zaman iskali kakšno stojnico, kjer bi bile obiskovalcem na voljo turistične informacije. Oglasna tabla pri vhodu na sejmišče je takšno stojnico sicer obljubljala, a o njej ni bilo ne duha ne sluha. Prav na takšni stojnici bi lahko obiskovalcem ob vstopu na sejmišče ponudili kakšno zgibanko ali turistični katalog Celja.

Fotografija 4: Oglasni pano pri vhodu obljublja turistične informacije.

Obiskovalce sejma smo vprašali tudi, ali bi si ogledali katero izmed turističnih znamenitosti v Celju, če bi bil takšen ogled organiziran. Večina, kar 133 je odgovorila pritrdilno, 80 obiskovalcev pa tudi v tem primeru tega ne bi storila.

Grafikon 5: Ali bi si ogledali turistične znamenitosti Celja, če bi bil ogled organiziran?

Iz rezultatov ankete vidimo, da izjemno malo obiskovalcev MOS-a svoj obisk sejma združi z ogledom katere izmed znamenitosti mesta. Precejšnje število obiskovalcev bi se za takšen ogled verjetno odločilo, če bi bil organiziran.

Največjo kritiko si po našem mnenju zaslužijo organizacije, ki v mestu Celje skrbijo za razvoj in promocijo turizma. V prvi vrsti je to Zavod za kulturne prireditve in turizem Celeia Celje, v okviru katerega deluje Turistično promocijski center. Zavodu smo pred začetkom sejma sami predlagali, da bi ob anketiranju obiskovalcem sejma razdelili turistične prospekte Celja, a od njih pozitivnega odgovora nismo prejeli.

24. februarja smo na Turistično informacijskem centru (TIC) v Celju izvedli kratek intervju s strokovno delavko. Namen intervjuja je bil izvedeti, kako TIC izkoristi velik sejmski dogodek za turistično promocijo Celja. Intervju je bil kratek in ga predstavljamo v celoti:

Vprašanje: Ali na TIC-u opazite povečan obisk znamenitosti v Celju v času MOS-a? Katerih?

Odgovor: Da. V času sejma obišče Stari grad več obiskovalcev kot sicer.

Vprašanje: Ali nam lahko posredujete podatke o obisku Starega gradu Celje po mesecih za lansko leto?

Odgovor: V celem letu 2010 je Stari grad obiskalo približno 72 000 turistov, podatki po mesecih pa še niso zbrani.

Vprašanje: Ali v času MOS-a TIC organizira kakšne posebne aktivnosti za obiskovalce sejma?

Odgovor: Da. V času MOS-a organiziramo koncert na gradu.

Vprašanje: Kako MOS vpliva na turizem v Celju?

Odgovor: Vpliva tako, da se poveča število obiskovalcev starega mestnega jedra.

Vprašanje: Ali ima mesto Celje kakšno korist od MOS-a oziroma od povečanega števila obiskovalcev v času sejma?

Odgovor: Da. V tem času se poveča obisk starega gradu.

Žal nam na TIC-u niso mogli posredovati natančnih števil o obisku Starega gradu Celje po mesecih. Iz teh podatkov bi namreč lahko ugotovili, kakšno je povečanje obiska te turistične znamenitosti v mesecu septembru, torej v času MOS-a. Tudi sicer smo dobili občutek, da TIC in s tem Celje naredi zelo malo za to, da bi večje število obiskovalcev sejma obiskalo kakšno od turističnih znamenitosti v mestu.

Prepričani smo, da bi z malo vloženimi sredstvi in nekaj vložene energije lahko številne obiskovalce sejma obdržali v Celju še kakšno urico več. Na sejmu bi morala biti stojnica s turističnimi informacijami, obiskovalci sejma bi lahko poleg vstopnice dobili turistični prospekt mesta, do starega mestnega jedra ali na Stari grad bi lahko vozil brezplačni turistični avtobus ipd. Žal vsega tega ni.

Če Celje slabo izkoristi veliko število obiskovalcev sejma, pa to ne velja za številne gostince, ki na sejmišču ali v njegovi bližini ponujajo gostinske usluge.

Fotografija 5: Gostinska ponudba v okolici MOS-a

Ena od večjih težav v času MOS-a je prometna ureditev in parkiranje obiskovalcev. Čeprav so večja parkirišča ob trgovskih centrih urejena, številni obiskovalci želijo parkirati svojega jeklenega konjička čim bližje sejmišču. Za red skrbi prometna policija in številni redarji, nekateri lastniki zemljišč pa so ugotovili, da lahko v času sejma tudi lepo zaslužijo.

Fotografija 6: Skrb za parkiranje v okolici sejmišča

4. ZAKLJUČEK

Mednarodni obrtni sejem (MOS) v Celju je najmnogičnejša sejemska prireditev v Sloveniji, ki jo je v drugem tednu septembra 2010 obiskalo skoraj 150 000 obiskovalcev. Tako kot sejmi drugod, je tudi MOS pomemben dejavnik sejemskega turizma, saj mesto Celje poleg obiskovalcev v tem času obiščejo tudi številni razstavljalci in njihovi poslovni partnerji iz Slovenije in tujine.

Kljub na videz velikemu številu obiskovalcev pa smo z analizo podatkov ugotovili, da njihovo število v zadnjem desetletju upada. Tako je še v začetku 90-ih let MOS v tednu dni obiskalo kar 270 000 obiskovalcev. Takšen upad je moč pripisati dvema dejavnikoma. Sejem je v zadnjih letih nekoliko spremenil svoj program in se namerno preusmeril iz množičnega v bolj poslovni sejem. Pomemben vpliv pa ima gotovo tudi močan razvoj trgovine v Sloveniji po osamosvojitvi. Z izgradnjo številnih velikih trgovskih centrov, v katerih je mogoče videti in kupiti skoraj vse, je atraktivnost sejma za obiskovalce nekoliko manjša kot včasih, ko veletrgovin še ni bilo. Naša prva hipoteza, da število obiskovalcev MOS-a upada, se je torej izkazala za pravilno.

Z anketo med obiskovalci sejma, ki smo jo izvedli v soboto, 11. septembra 2010 smo želeli ugotoviti, od kod ti obiskovalci prihajajo. Predvidevali smo, da bo največ obiskovalcev iz Celja in bližnjih krajev (Vojnik, Žalec, Štore, Laško). Z analizo ankete pa smo nekoliko presenečeni ugotovili, da temu ni tako. 213 anketirancev je namreč prišlo kar iz 73 različnih slovenskih občin. Le 29 obiskovalcev je bilo Celjanov, 25 obiskovalcev pa je prišlo iz sosednjih šestih občin. Vsi ostali obiskovalci so prišli iz drugih slovenskih pokrajin, kar dokazuje, da je MOS sejem, ki ima obiskovalce iz celotne Slovenije. Našo drugo hipotezo smo tako ovrgli.

Eden najpomembnejših pokazateljev turističnega razvoja je zasedenost hotelov. Razstavljalci in njihovi poslovni gostje, ki pridejo na MOS, morajo nekje prespati. Predstavniki celjskih hotelov Evropa, Štorman in Faraon so nam v en glas zatrjevali, da je v času sejma v Celju nemogoče dobiti prosto sobo. Zato poslovneži iščejo možnost prenočitve v sosednjih krajih, predvsem v Laškem in na Dobrni. Tudi statistični podatki Statističnega urada RS kažejo, da so celjski hoteli najbolj zasedeni prav v mesecu septembru, torej v času MOS-a. Ker smo to predvidevali že pred začetkom raziskovalnega dela, lahko našo tretjo hipotezo potrdimo.

Obiskovalci sejma pridejo v Celje predvsem z namenom, da bi si ogledali sejmsko prireditev. Iz tujine pa vemo, da skušajo obiskovalce sejmov v mestu, ki sejem gosti zadržati čim dlje časa. Ponujajo jim ogled znamenitosti v bližnji in daljni okolici, organizirajo zabavne in kulturne prireditve in podobno. Žal v Celju ni tako. Obiskovalci, ki smo jih anketirali, v Celju večinoma ostanejo le nekaj ur, si ogledajo sejmsko prireditev in odidejo domov. To ni presenetljivo, če vemo, da organizacija, ki skrbi za promocijo turizma v knežjem mestu (Zavod Celeia Celje) ne naredi praktično nič, da bi bilo drugače. Nobenih turističnih prospektov, nobenega marketinga, razen koncerta na Starem gradu nobenih prireditev. Še celo oglasnega panoja s turističnimi informacijami na sejmu ne boste našli. Škoda, še posebej če vemo, da je kar 62% anketiranih obiskovalcev izrazilo pripravljenost, da bi si ogledali kakšno od številnih znamenitosti v mestu in njegovi okolici. Morda bi bilo potrebno organizirati le brezplačen prevoz do Šmartinskega jezera ali starega mestnega jedra v obliki turističnih vlakcev in vsaj v tednu MOS-a bi bilo Celje res turistično mesto.

5. SEZNAM TABEL, GRAFIKONOV, KART IN FOTOGRAFIJ**Seznam tabel:**

št.	naslov:	stran:
1	Število obiskovalcev MOS-a med letoma 1979 in 2010	11
2	Število turistov v hotelih v Celju med letoma 2004 in 2009 po mesecih	16

Seznam grafikonov:

št.	naslov:	stran:
1	Število obiskovalcev MOS-a med letoma 1979 in 2010	12
2	Povprečno število turistov v hotelih v Celju za obdobje 2004-2009 po mesecih	17
3	Koliko dni boste ostali v Celju?	18
4	Ali si boste v Celju ogledali še kaj poleg MOS-a ?	19
5	Ali bi si ogledali turistične znamenitosti Celja, če bi bil ogled organiziran?	20

Seznam kart:

št.	naslov:	stran:
1	Lokacija Celjskega sejmišča	9
2	Obiskovalci MOS-a 2010 po občinah bivanja (rezultati ankete)	14

Seznam fotografij:

št.	naslov:	stran:
1	Anketiranje obiskovalca MOS-a	10
2	Vhod na sejmišče MOS-a v času anketiranja	13
3	Avtobus iz Srbije pred sejmiščem	15
4	Oglasni pano pri vhodu obljublja turistične informacije	19
5	Gostinska ponudba v okolici MOS-a	21
6	Skrb za parkiranje v okolici sejmišča	22

Avtor fotografij: Sandi Šarman

6. VIRI IN LITERATURA

Medmrežje:

http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=turizem&hs=1

http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran

<http://www.geopedia.si/>

http://www.stik-lasko.si/index.php?option=com_content&task=view&id=35&Itemid=37

<http://www.celjska-koca.si/paketi/sejemska-ponudba/>

<http://www.ittfa.org/>

Pisni viri in literatura:

Aleksovski Aljoša in Maslar Marija: Adrenalinski turizem in možnosti njegovega razvoja na območju MOC. Raziskovalna naloga. Celje, 2010.

Bramše Tomaž in drugi : Sejmi, turizem da ali ne ? Raziskovalna naloga. Celje, 1993.

Cokan Maja in drugi : Sejmski turizem v Celju. Raziskovalna naloga. Celje, 1996.

Enciklopedija Slovenije, knjiga 11. Mladinska knjiga Ljubljana, 1997.

Gavrič Božana in drugi : Razpoznavnost slovenskega turizma med srednješolci celjske regije. Raziskovalna naloga. Celje, 2006.

Jeršič Matjaž : Osnove turizma. DZS Ljubljana, 1990.

Leksikon Cankarjeve založbe, CZ, Ljubljana, 1984

Planina Janez : Ekonomika turizma. Ljubljana 1997.

Zaključno poročilo MOS09, Celjski sejem d.d, Celje, 2009

Zdovc Hedvika: Sejmi na Celjskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja, Zgodovinski arhiv Celje, Celje, 2006.

Zorko Daniela: Uvod v turizem. Učbenik za srednje šole. Zavod RS za šolstvo, Ljubljana, 1999.

PRILOGE

Priloga 1: Anketni list za obiskovalce sejma (anketa izvedena pred vhomom na sejmišče 11.9.2010)

Pozdravljeni v Celju. Dovolite nam, da vam za potrebe izdelave raziskovalne naloge postavimo nekaj vprašanj:

1. Iz katerega kraja oz. občine prihajate?
2. Koliko časa boste ostali v Celju?
3. Ali si boste v Celju ogledali še kaj poleg MOS-a? Kaj?
4. Ali bi si ogledali npr. Celjski grad, središče mesta, Šmartinsko jezero, če bi bili ogledi organizirani?

Hvala!

Priloga 2: Vprašanja za intervju na TIC-u (izveden 24.2.2011)

Smo učenci OŠ Hudinja in delamo raziskovalno nalogo, s katero raziskujemo pomen MOS-a za razvoj turizma v Celju. Veseli bomo, če nam boste lahko pomagali in odgovorili na spodnja vprašanja.

1. Ali na TIC- u opazite povečan obisk znamenitosti v Celju v času MOS-a? Katerih?
2. Ali nam lahko posredujete podatke o obisku starega gradu Celje po mesecih za letošnje ali lansko leto?
3. Ali v času MOS-a TIC organizira kakšne posebne aktivnosti za obiskovalce sejma? Če ne, zakaj ne?
4. Kako MOS vpliva na turizem v Celju?
5. Ali ima mesto Celje kakšno korist od MOS-a oziroma od povečanega števila obiskovalcev v času sejma?

Hvala!

IZJAVA

Mentor Sandi Šarman, v skladu z 2. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom Pomen Mednarodnega obrtnega sejma za turizem v Celju, katere avtorji so Helena Čater, Maja Sevnčnikar in Žan Zidanšek:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje, ki je hranjeno v šolskem arhivu;
- da Osrednja knjižnica Celje sme objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju.

Celje, 7. marec 2011

Podpis mentorja